

De zieke kauwtjes van Arne Hegemann

Een simpel griepje kan grote gevolgen hebben voor een vogel. En misschien ook voor mensen. Arne Hegemann trok naar Zweden om uit te zoeken hoe het zit.

Door Anne Carlijn Kok

Zijn twee katten hebben de reis achterin de auto naar Lund, Zweden, in ieder geval overleefd. Ecoloog Arne Hegemann (34) ook. Hij keek uit naar een nieuwe uitdaging, al moest hij daar z'n Groningse vrienden voor achterlaten.

Met een Rubiconbeurs op zak vertrok hij in februari naar het noorden. Maar niet zonder z'n katten. Een gekke combinatie eigenlijk:

Hegemann is wild van vogels maar ook verknocht aan z'n twee katten.

De natuur, daar is hij eigenlijk het liefst. Het veldwerk – dat bij zijn beroep als dierecoloog hoort – bevalt hem dan ook uitstekend. 'Het trekgedrag van vogels heeft me altijd gefascineerd en ik vind het heerlijk dat ik daarvoor het veld in moet.'

Hart ophalen

In Zweden kan hij dan ook zijn hart ophalen. Daar doet hij onderzoek naar domino-effecten van ziekten bij wilde vogels. 'Ik bekijk de effecten van ziekte op lange termijn', zegt Hegemann. 'Net als bij mensen kan dat bij vogels ook gevolgen hebben. Als ik ziek ben, en niet op een afspraak kan komen, mis ik misschien belangrijke zaken.'

Bij dieren bestaat dat dus ook. Een wilde vogel die ziek is, kan zijn jongen niet voeden. Een kauw die niet lekker in z'n vel zit, vertrekt misschien later naar een andere plaats dan z'n soortgenoten. De beste territoria kunnen dan al vergeven zijn. 'Wat betekent dat dan op lange termijn voor deze vogel', vraagt Hegemann zich af. 'Dat domino-effect probeer ik in kaart te brengen.'

De Zweedse kauwen en andere zangvogels krijgen daarvoor een soort vaccinatie waardoor een immuunreactie veroorzaakt wordt, vergelijkbaar met een vaccinatie bij een mens, of hond of kat. Tegelijkertijd worden ze met piepkleine zenders uitgerust, die informatie doorgeven over trekgedrag en broedgedrag. 'Ik krijg door welke afstanden ze afleggen en waar ze heen gaan', zegt Hegemann.

Kleine dingen hebben grote gevolgen

Hegemann wil erachter komen waarom kleine dingen zoals een griepje zulke grote gevolgen kunnen hebben. 'Indirect is het ook interessant voor mensen', zegt Hegemann. 'Kijk bijvoorbeeld naar de vogelgriep. Als we weten hoe zieke vogels zich gedragen, kunnen we ook beter begrijpen hoe zo'n virus zich verspreidt.'

Hij doet dat dus in Zweden, waar een van de beste onderzoeksgroepen in dit vakgebied zit. 'Het is een goede volgende stap in mijn onderzoek. Wat ik hier in Groningen heb geleerd, kan ik daar toepassen.'

Graag wil hij na die twee jaar in Zweden, met dit soort onderzoek doorgaan. Met een postdoc in een ander land bijvoorbeeld. 'Op lange termijn hoop ik op een tenure-track', zegt Hegemann. 'Terug naar Nederland komen is een goede optie, maar het maakt me eigenlijk niet uit waar ik werk. Niet dat ik het niet moeilijk vind om elke twee jaar te verhuizen, een nieuw leven op te bouwen en te doen alsof ik daar altijd blijf. Ik wil gewoon m'n onderzoek kunnen blijven doen, en daarvoor de best mogelijke omgeving hebben. Dat is het belangrijkste.'